

نگهداری از حیوان خانگی درست یا غلط؟

نگهداری از حیوانات خانگی پدیده‌ای است که این روزها در میان مردم به خصوص جوانان باب شده است که علل مختلفی دارد. دنیای مدرن امروزی با وجود گسترش تکنولوژی انسان‌ها را تنها تر کرده و باعث شده است بسیاری از جوانان برای پر کردن خلاءهای عاطفی خود به حیوانات و نگهداری از آنها تمایل پیدا کنند.

به گزارش خبرنگار **ایمنا**، در دنیای امروز برخی افراد برای پر کردن خلاء ارتباطی خود گرایش به زندگی با حیوانات دارند زیرا عواطف و محبت به غیر را از طریق انسانی نمی‌توانند انجام دهند و سابقه قبلی ناخوشایندی در این زمینه داشته‌اند بر همین اساس به نگهداری حیوانات روی می‌آورند و حیوان را جایگزین ارتباطات اجتماعی خود با گروه همسالان قرار می‌دهند. برخی از مردم نگهداری و پرورش حیوانات را برای تفریح و سرگرمی انتخاب کرده‌اند و آن را نشانه طبقه اجتماعی بالا می‌دانند و برخی دیگر از این راه امرار معاش و کسب درآمد می‌کنند.

با این حال باید توجه داشته باشیم که نگهداری از حیوانات در منزل تبعات و آسیب‌هایی را به همراه دارد. نگهداری از حیوانات خانگی پدیده‌ای نو ظهور به شمار نمی‌رود و از دیر باز بخصوص در مناطق روستایی حضور گربه، سگ، مرغ و خروس در حیات منازل و یا کوچه و پس کوچه‌های روستاها امری رایج و معمول بوده است. اما نگهداری از حیوانات در منازل آپارتمانی از موضوعات تأمل برانگیزی به شمار می‌رود که در طول سال‌های اخیر ظاهراً با تنوع گونه‌های جانوری نیز همراه شده است.

ناتوانی افراد در روابط انسانی و پناه بردن به حیوانات

اکرم تقی‌پور روانشناس و مشاور خانواده در گفت‌وگو با خبرنگار **ایمنا** در خصوص تمایل افراد به داشتن حیوانات خانگی اظهار می‌کند: در حال حاضر نگهداری از سگ و گربه یکی از فاکتورهای مرفه بودن به شمار می‌آید که در ایران تابع مد است، از آنجایی که ایران فرهنگ خاص خودش را دارد تنها موضوع مد مطرح نیست و در تحقیقات جهانی ثابت شده که نگهداری از حیوانات (سگ، گربه) تأثیر مثبتی بر روی خلق انسان‌ها دارد اما آمارها در کشور ما خلاف این را نشان می‌دهد و این امر پذیرفته شده جامعه ما نیست هرچند نگهداری حیواناتی چون (مرغ، قناری) از قدیم الایام در ایران مرسوم بوده است. از سگ هم به عنوان نگهبان، برای محافظت از گوسفندان و در شکار استفاده می‌شد.

وی اضافه می‌کند: افرادی هستند که سگ را به عنوان فرزند خود می‌دانند و نقش والد را ایفا می‌کنند و برخورد افراطی با حیوان دارند. برخی از این افراد نمی‌توانند ارتباط مناسبی با دیگران برقرار کنند و به بلوغ اجتماعی نرسیده‌اند و از حیوانات خانگی به عنوان کسانی که باید در زندگی داشته باشند و ندارند استفاده می‌کنند.

این روانشناس ادامه می‌دهد: حیوان نمی‌تواند منطقی صحبت کند، انتقاد کند و رابطه انسانی ندارد و تنها یک حیوان وابسته است که باید نیازهایش برطرف شود. زمانی که افراد رابطه افراطی با حیوان برقرار می‌کنند مشکلاتی دارند چون حیوان را جایگزین انسان کرده‌اند. افرادی که قادر نیستند تجربه جدیدی در ارتباطات خود داشته باشند، یا ارتباطات ناموفقی با دوست، همسر، اطرافیان خود دارند به این موضوع تمایل بیشتری دارند.

IMNA

Photo: Pejman Ganjipour

تغییر نگهداری حیوانات به حیوان آزاری

تقی‌پور اظهار می‌کند: متأسفانه جامعه ما بین سنت و مدرنیته قرار گرفته و به سمت انزواجویی و فردیت در زندگی‌های تک نفره حرکت می‌کند. در حال حاضر وضعیت جامعه ما طبیعی نیست و بحث‌های غربی را به عنوان فاکتورهای مثبت در نظر می‌گیرد که این مسائل متناسب با فرهنگ ایران نیست در فرهنگ ما خانواده وجود دارد، چرا کودک باید با حیوان باشد؟ چرا انسان‌ها باید حیوانات را اذیت کنند؟ در دین اسلام به حقوق حیوانات هم توجه شده و شرایط آن هم مطرح شده است.

این روانشناس اضافه می‌کند: جایگزین کردن حیوان خانگی به جای خانواده نشان دهنده ناتوانی فرد در ارتباط است. در برخی جوامع متأسفانه این نگهداری از حیوانات تبدیل به حیوان آزاری شده است و بعد از مدتی نگهداری، حیوان را در جامعه رها می‌کنند. به بهانه لاکچری بودن به حیوانات آسیب می‌زنند و ظلم می‌کنند نگهداری از حیوان نیازمند مسئولیت پذیری است و این امر چندان ساده نیست در حالی که این افراد مسئولیت پذیری پایین، خشونت بسیار و خشم فروخورده دارند، دچار آنتی سوشال و دوقطبی بودن هستند که باعث می‌شود به حیوانات آسیب بزنند.

نگرش افراد در برخورد با حیوانات

پیام محبی دامپزشک، به خبرنگار **ایمنا** می‌گوید: زمانی که جوامع در گذار از سنتی به صنعتی هستند نقش حیوانات پررنگ‌تر می‌شود، البته در جوامع سنتی حیوانات نقش بیشتری داشته‌اند. نگهداری از حیوانات خانگی باعث کاهش فرزندآوری نمی‌شود بلکه سبب می‌شود به فرزندآوری گرایش پیدا کنند و استحکام خانواده بیشتر شود و طلاق کاهش یابد و این موضوعات در تحقیقات ثابت شده است که حیوانات خانگی در فرزندآوری نقش دارند هنگامی که با موجود زنده آشنا می‌شوند احتمال فرزندآوری افزایش می‌یابد. آمار طلاق و خودکشی و اعتیاد هم کاهش می‌یابد و امید به زندگی را افزایش می‌دهد.

وی اضافه می‌کند: غفلت در مورد حیوانات به نگرش افراد بر می‌گردد، نگهداری حیوان خانگی سبب می‌شود حقوق حیوانات هم اهمیت پیدا کند، چون افراد با حقوق حیوانات آشنا می‌شوند رسیدگی بیشتری به آنها می‌کنند. افرادی که حیوانات خانگی دارند به حیوانات شهری هم رسیدگی می‌کنند و معمولاً این افراد نوع دوست تر هستند و زمانی که افراد نوع دوست باشند حیوانات را هم دوست دارند.

لزوم وضع قوانین برای نگهداری حیوانات

این دامپزشک ادامه می‌دهد: در مورد نگهداری حیوانات قانون وجود ندارد و قانون‌گذاران مشغله‌های متعددی دارند و به همین دلیل به این مسائل نمی‌پردازند. جامعه ما در حال گذار از سنتی به مدرن است و تضادهای زیادی در آن وجود دارد و قانون‌گذاران با بهره‌گیری از مشاوره‌های گوناگون می‌توانند در خصوص حیوانات قوانینی وضع کنند چرا که یکی از خلاءهای در حال حاضر همین نبود قانون است. در کشورهای دیگر در خصوص حیوانات خانگی قانون‌های سخت گیرانه ای اعمال شده است. به همین دلیل افراد به راحتی نمی‌توانند حیوان خانگی داشته باشند چون مسئولیت بسیاری دارد. زمانی که قانون وجود نداشته باشد در رعایت حقوق حیوانات هم قانون نیست.

وی خاطرنشان می‌کند: متأسفانه افراد بدون اطلاع از هزینه‌ها و اینکه بهداشت حیوانات باید به چه صورت باشد در خانه از حیوانات نگهداری می‌کنند و به تبع آن بهداشت محیط خانه هم رعایت نمی‌شود. غذا دادن به حیوانات محیط زیست را به خطر می‌اندازد زمانی که حیوانات بدون صاحب باشند و شهرداری تصمیم داشته باشد این موضوع را سامان دهد مردم هم مداخله می‌کنند، کشتار حیوانات منطقی نیست و بار روانی منفی برای جامعه دارد و به تبع آن اتفاقات ناگوار می‌افتد که همه اینها به علت درک نادرست از همزیستی انسان و حیوان در شهرهاست.

محبی می‌افزاید: اگر در جوامع به صورت غیرمعقول و غیرمنطقی به نگهداری حیوانات متعارف اعتراض کنند و با افراد برخورد نادرست داشته باشند سبب می‌شود به حیوانات نامتعارف گرایش پیدا کنند و مشکلاتی ایجاد می‌شود. زمانی که حیوانات خانگی به رسمیت شناخته نشوند بدون علم و قانون در اطراف شهرها حیوانات تکثیر می‌شوند و در سطح شهرها می‌گردند و به حیوانات بلاصاحب شهری بدل می‌شوند که عوارض و هزینه‌های بیشماری به همراه دارد و جمعیت جانوری هر منطقه را به خطر می‌اندازد. همان طور که بزرگ‌ترین عامل انقراض یوزپلنگ ایرانی که باارزش‌ترین گونه گربه سانان است به دلیل ازدیاد سگ‌های بلاصاحب بود.

این دامپزشک تصریح می‌کند: چنانچه بدون ضابطه با حیوانات شهری مقابله شود کانون بیماری‌های جدید ایجاد می‌شود که این موضوع نیاز به بررسی کارشناسانه دارد تا برنامه ریزی صحیح صورت گیرد و آشفته‌گی که در کلانشهرها مشاهده می‌شود به علت همین عدم کارشناسی بودن اقدامات است.

جلب توجه با حیوان خاص داشتن

علیرضا اکبرشاهی مدیرکل دفتر بهداشت و مدیریت بیماری‌های دامی سازمان دامپزشکی در خصوص علل نگهداری حیوانات خانگی به خبرنگار ایما می‌گوید: دلایل نگهداری حیوانات خانگی متعدد بوده و لازم است نگاهی جامع، کامل و میدانی در قالب پرسش نامه‌ها از افراد در سنین مختلف انجام شود تا اطلاعات علمی به دست آید اما زمانی که افراد ارتباط مناسبی با دیگران ندارند به این موضوع گرایش پیدا می‌کنند که حیوانات خانگی داشته باشند. متأسفانه عدم تمایل به ازدواج و فرزندآوری یکی دیگر از دلایل نگهداری حیوان خانگی است تا خلأ عاطفی افراد جبران شود. سالمندان هم به این موضوع گرایش دارند چون شریک زندگی شأن فوت کرده و فرزندان کمتر به آنان سر می‌زنند.

وی ادامه می‌دهد: مسئله دیگر اینکه برخی افراد تمایل به دیده شدن دارند و از حیوانات خاص استفاده می‌کنند تا به آنان توجه کنند. در خصوص حقوق حیوانات باید قانونگذاری توسط مجلس انجام شود و به مرحله اجرا برسد در این زمینه لایحه‌ای هم به مجلس برده شده است. زمانی که قوانین تصویب شود افرادی که حیوانات خانگی دارند مسئول هستند و حیوان آزاری به حداقل می‌رسد. زمانی که قانون و ضابطه‌ای نباشد با افرادی که حیوانات را آزار می‌دهند برخوردی صورت نمی‌گیرد و تنها حیوانات آسیب نمی‌بینند انسان‌ها هم آسیب می‌بیند بنابراین قانون مدون لازم است.

لزوم آموزش نگهداری حیوان خانگی

مدیرکل دفتر بهداشت و مدیریت بیماری‌های دامی سازمان دامپزشکی می‌افزاید: در خصوص تصاویر در فضای مجازی برداشت‌ها متفاوت است و بستگی به نگرش و ... زندگی افراد دارد، عدم آگاهی و عدم آموزش، عدم وجود قوانین در این جریان مؤثر است وقتی افراد از شرایط نگهداری حیوانات مطلع نیستند دچار استرس می‌شوند و ناچار می‌شوند حیوان را در محیط رها کنند و مشکلات بیشماری ایجاد می‌شود.

اکبرشاهی تصریح می‌کند: در خصوص سگ‌های ولگرد بحث تغذیه اهمیت دارد، اگر تغذیه مناسبی داشته باشند جمعیت آنها افزایش می‌یابد و به افراد عادت می‌کنند و ممکن است انسان‌ها بیمار شوند اگر هاری به انسان منتقل شود مرگ قطعی را به دنبال دارد. تنوع زیستی را هم تحت الشعاع قرار می‌دهد و حیوانات خانگی غیرمعمول اگر جزو گونه‌های غیرمهاجم باشند مانند: لاک پشت گوشت قرمز می‌تواند به اکوسیستم منطقه و حیوانات لطمه بزند و در مورد حیوانات خانگی عادی تغییر اکوسیستم را به همراه دارد.

